

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 23 yil « 14 » iyun № 247

Toshkent sh.

Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш тартибини белгилаш тўғрисида

Энергия ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш орқали республика ҳудудларида энергия тақчиллиги қопланишини таъминлаш, жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясини сотиш тартибини жорий этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйдагилар:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Гидроэнергетикани янада ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2021 йил 10 декабрдаги ПҚ–44-сон қарорига мувофиқ, жисмоний ва юридик шахслар томонидан ўз эҳтиёжлари учун ўрнатилган қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқарилган электр энергиясининг ўз эҳтиёжидан ортиқча қисми “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва келгусида давлат томонидан электр энергиясини кафолатланган тарзда харид қилиш функцияси (ваколоти) берилган орган томонидан (кафолатланган тарзда II тариф гуруҳи истеъмолчилари учун белгиланган **тарифнинг 80 фоизи миқдоридан**) истеъмолчи хоҳишига кўра, камида 10 йил муддат давомида харид қилиниши;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2023 йилда қайта тикланувчи энергия манбаларини ва энергия тежовчи технологияларни жорий этишни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2023 йил 16 февралдаги ПҚ–57-сон қарорига мувофиқ, “Қуёшли хонадон” дастури доирасида **жисмоний шахсларга тегишли объектларда ўрнатилган қуёш панелларида ишлаб чиқарилган** ва ўз истеъмолидан ортириб ягона электр энергетика тизимига узатилган электр энергиясининг ҳар бир киловатт-соатига (ижобий тафовут учун) Давлат бюджетидан **1 000 сўмдан субсидия** ажратилиши белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг ўз эҳтиёжидан ортиқча қисмини сотиш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилансинки:

истеъмолчилар ўз эҳтиёжлари учун ўрнатиладиган қуввати **20 кВтгача бўлган** қуёш, шамол ва биогаз электр станциялари мониторингини юритиш мақсадида юридик ва жисмоний шахслар томонидан қайта тикланувчи энергия манбалари ўрнатганлиги ҳақида онлайн платформа орқали “Худудий электр тармоқлари” АЖни хабардор қиладилар;

2023 йил 20 июнга қадар “Худудий электр тармоқлари” АЖнинг “Электрҳисоб” дастури Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитасининг “Yashil energiya” ва Солиқ қўмитасининг “Soliq” тизимлари билан интеграция қилинади;

2023 йил 20 июндан бошлаб Энергетика вазирлиги ва “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ қўмитасига “Қуёшли хонадон” дастури доирасида ягона энергетика тизимига электр энергияси узатиш тўғрисида шартнома тузган жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами ва шартномага оид маълумотлар, ягона электр энергетика тизимига узатилган ва тизимдан истеъмол қилинган электр энергияси ҳажмлари ўртасидаги ижобий тафовут (кейинги ўринларда – ижобий тафовут ҳажми) миқдори ҳақида маълумотлар тақдим этиб борилади.

4. Шундай тартиб жорий этилсинки, унга кўра:

ижобий тафовут ҳажмига субсидия ажратилиши учун **жисмоний шахслар** солиқ органларининг “Soliq” мобиль иловасида рўйхатдан ўтадилар;

ижобий тафовут ҳажми тўғрисидаги маълумотлар “**Худудий электр тармоқлари**” АЖнинг биллинг тизими орқали шакллантирилиб, “Soliq” мобиль иловасига онлайн режимда тақдим этилади;

Солиқ қўмитаси томонидан ҳар ойнинг йигирма бешинчи санасидан кечиктирмай, аввалги календарь ой учун жисмоний шахсларга тўлаб бериладиган субсидияни ажратиш бўйича буюртма Иқтисодиёт ва молия вазирлигига юборилади;

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги буюртмага асосан субсидия ажратиш учун зарур маблағларни Солиқ қўмитасининг ғазначилик махсус ҳисобварағига **бир иш кунидан** кечиктирмай ўтказди;

Солиқ қўмитаси томонидан ваколатли тижорат банкларида субсидия учун махсус ҳисобварақ очилади ва **ҳар ой кейинги ойнинг йигирма бешинчи санасига қадар** субсидия оладиган жисмоний шахслар реестрини ва ажратиладиган субсидияни ваколатли тижорат банкларига тақдим этиб борилади;

тижорат банки махсус ҳисобварақдаги маблағлар ҳисобидан субсидия оладиган жисмоний шахсларнинг банк пластик карталарига ажратилган субсидияни тўлаб беради.

5. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ қўмитаси Энергетика вазирлиги ва “Худудий электр тармоқлари” АЖ билан биргаликда **2023 йил 20 июнга қадар “Soliq”** мобиль иловасида ижобий тафовут ҳажмини онлайн режимда (киловатт соатларда) акс эттириш ва ҳар бир киловатт соат учун субсидияни мобиль илова орқали тўлаб бериш имкониятини таъминласин.

6. Энергетика вазирлиги Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси билан биргаликда **бир ой муддатда:**

аҳоли хонадонларида ўз эҳтиёжлари учун ўрнатиладиган қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларини ўрнатувчи пудрат ташкилотларига бўлган талабларни белгилаш, мазкур **электр станцияларини фойдаланишга қабул қилиш бўйича хорижий тажрибани таҳлилий ўрганиб чиққан ҳолда такомиллаштириш** юзасидан кенг кўламли чора-тадбирларни амалга оширсин;

“Худудий электр тармоқлари” АЖ “Ўзбекистон миллий электр тармоқлари” АЖ иштирокида жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиб олиш тўғрисидаги **намунавий шартномани** ишлаб чиқсин ва ўз расмий веб-сайтида жойлаштирсин.

7. “Худудий электр тармоқлари” АЖ **2023 йил 1 июлга қадар** қайта тикланувчи энергия манбалари ўрнатилиши устидан мониторинг юритиш ва иш сифатини ошириш мақсадида тизим корхоналарида қайта тикланувчи энергия манбаларини жорий қилган истеъмолчилар билан ишлаш бўлимларини ташкил этсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси энергетика вазири Ж.Т. Мирзамаҳмудов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил “14” ИЮН даги 247 -сон қарорига
илова

**Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан
қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда
ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан
ортиқча қисмини сотиш тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низом талаблари қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқариладиган электр энергиясини сотиш билан боғлиқ муносабатларга нисбатан татбиқ этилади.

3. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

электр энергияси – жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқарилган электр энергияси;

электр энергиясини ишлаб чиқарувчи – қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотувчи жисмоний ёки юридик шахс;

электр энергиясини сотиб олувчи – қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқариладиган электр энергиясини ўз тармоғига қабул қилувчи электр тармоқлари корхоналари ёки бошқа жисмоний ва юридик шахслар.

4. Электр энергияси ишлаб чиқарувчиси томонидан ишлаб чиқарилган электр энергиясини сотиб олувчига сотиш томонлар ўртасида имзоланадиган олди-сотди шартномаси асосида амалга оширилади. Бунда:

жисмоний ва юридик шахслар томонидан ўз эҳтиёжлари учун ўрнатиладиган қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқарилган электр энергиясининг ўз эҳтиёжидан ортиқча қисмини икки томонлама – ишлаб чиқарувчи, “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва давлат томонидан электр энергиясини сотиб олиш функцияси (ваколоти) берилган орган ўртасида тузиладиган солиштирма далолатнома расмийлаштириш орқали аниқланади ва “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан кафолатланган тарзда белгиланган тартибда сотиб олинади;

электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ўзи фойдаланиши учун ҳосил қилинган электр энергиясини бошқа жисмоний ва юридик шахсларга ўз электр тармоқлари орқали сотиши мумкин.

электр энергиясини ишлаб чиқарувчининг ўз электр тармоқлари мавжуд бўлмаган ҳолатларда “Ҳудудий электр тармоқлари” АЖ тармоғидан транзит хизматлари учун идоралараро тариф комиссияси ҳужжатларида белгиланган тариф асосида тўловларни амалга оширган ҳолда бошқа жисмоний ва юридик шахсларга етказиб берилади.

Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш мазкур низомга иловада келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

2-боб. Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва электр энергиясини сотиб олувчи ўртасида олди-сотди шартномасини тузиш тартиби

5. Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ўз эҳтиёжидан ортиқча бўлган электр энергиясини сотиш бўйича электр энергиясини сотиб олувчига қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда таклиф юборади:

электр энергиясини ишлаб чиқарувчининг қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмаларининг техник тавсифи;

электр энергиясини ишлаб чиқарувчининг қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмаларини электр тармоқларига улаш схемасининг нусхаси;

ойлар кесимида бир йил давомида электр энергиясини ишлаб чиқаришнинг прогноз йиллик ҳажмлари;

электр энергиясини ишлаб чиқарувчи томонидан имзоланган электр энергияси олди-сотди шартномаси.

6. Электр энергиясини сотиб олувчи мурожаат келиб тушган санадан бошлаб 10 иш куни мобайнида электр энергиясини ишлаб чиқарувчи томонидан тақдим этилган ҳужжатларни техник ва иқтисодий жиҳатдан ўрганиб чиққанидан сўнг томонлар ўртасида электр энергияси олди-сотди шартномаси имзоланади.

7. Томонлар ўртасида тузиладиган электр энергияси олди-сотди шартномаси Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси билан тартибга солинади.

3-боб. Ҳисоб-китобларни амалга ошириш тартиби

8. Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчи Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 12 январдаги 22-сон қарори билан тасдиқланган Электр энергиясидан фойдаланиш қоидаларига мувофиқ электр энергиясини узатиш ва истеъмолчини ҳисобга олиш ускуна АСКУЭ тизимида мос (прибор)ларини ўрнатади.

9. Етказиб берилган электр энергияси учун тўловлар ҳисоб-китоб ойидан кейинги ойнинг 25-санасига қадар:

“Қуёшли хонадон” дастури доирасида **жисмоний шахсларга тегишли объектларда ўрнатилган қуёш панелларида ишлаб чиқарилган** ва ўз истеъмолидан орттириб ягона электр энергетика тизимига узатилган электр энергиясининг ҳар бир киловатт-соатига (ижобий тафовут) Давлат бюджетидан **1 000 сўмдан субсидия** ажратилади (“Soliq” мобиль иловаси орқали);

жисмоний ва юридик шахслар томонидан **ўз эҳтиёжлари учун ўрнатиладиган қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида** ишлаб чиқарилган ва ўз истеъмолидан орттириб ягона электр энергетика тизимига узатилган электр энергиясининг ҳар бир киловатт-соатига (кафолатланган тарзда II тариф гуруҳи истеъмолчилари учун белгиланган **тарифнинг 80 фоизи миқдорида**) “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан тўлаб берилади (ушбу банднинг иккинчи хатбошиси бундан мустасно).

10. Ҳисоб-китоб ойидан кейинги ойнинг 5-санасига қадар электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчи етказиб берилган ва қабул қилинган электр энергияси тўғрисида электр энергиясини узатиш ва истеъмолини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичлари маълумотларини ўзаро алмашади.

11. Электр энергиясини сотиб олувчи ишлаб чиқарувчига ҳисоб-китоб оyi учун ўз электр тармоғига қабул қилиб олган электр энергияси ҳажми учун шартномада ёки қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартиб ва тарифлар бўйича ҳақ тўлайди.

12. Ҳисоб-китоб ойида электр энергиясини ишлаб чиқарувчи томонидан сотиб олувчининг электр тармоғига етказиб берилган электр энергияси ҳажми сотиб олувчи томонидан шу давр мобайнида қабул қилиб олинган электр энергияси ҳажмида фарқлар вужудга келган тақдирда, ишлаб чиқарувчи томонидан етказиб берилган электр энергиясининг миқдори томонлар ўртасида имзоланадиган кўрсаткичларни солиштириш далолатномаси асосида аниқланади.

13. Юридик шахслар ягона энергетика тизимидан олган электр энергияси учун амалда белгиланган тарифлар асосида “Худудий электр тармоқлари” АЖ билан ҳисоб китобни амалга оширади, ўз навбатида ушбу истеъмолчилар объектларида жорий этилган қайта тикланувчи энергия манбаларидан ишлаб чиқарилган ва эҳтиёжидан ортган қисмини II тариф гуруҳи истеъмолчилари учун белгиланган тарифнинг 80 фоизи миқдорида “Худудий электр тармоқлари” АЖга сотади.

Бунда ягона энергетика тизимидан олинган ва ўз эҳтиёжидан орттириб тармоққа узатилган электр энергияси учун электрон ҳисоб-фактура ва солиштирма далолатнома тақдим этиш орқали ҳисоб китоблар амалга оширилади.

14. Вужудга келган фарқлар юзасидан тўловлар, агар шартномада бошқача тартиб белгилаб қўйилган бўлмаса, электр энергияси учун жорий сотиш тарифида амалга оширилади.

15. Электр энергиясини сотиб олувчи ишлаб чиқарувчи томонидан етказиб берилган электр энергияси миқдори учун электр энергиясини узатиш ва истеъмолини ҳисобга олиш ускунаси (прибор)нинг маълумотларига кўра томонлар ўртасида имзоланган кўрсаткичларни солиштириш далолатномаси ва ҳисоб-фактурани олган кундан бошлаб 10 иш куни ичида тўловларни амалга оширади.

4-боб. Яқунловчи қоида

16. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш тартиби тўғрисидаги низомга
ИЛОВА

**Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Ижро муддати
1-босқич	Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи	Ўз эҳтиёждан ортиқча бўлган электр энергиясини сотиш бўйича электр энергиясини сотиб олувчига мазкур Низомнинг 5-бандида келтирилган хужжатларни илова қилган ҳолда таклиф юборади.	Доимий равишда
2-босқич	Электр энергиясини сотиб олувчи	Тақдим этилган хужжатларни техник ва иқтисодий жиҳатдан ўрганиб чиқиб электр энергиясини олди-сотди шартномасини имзолайди.	Мурожаат келиб тушган санадан бошлаб 10 иш куни мобайнида
3-босқич	Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчи	Электр энергиясидан фойдаланиш қоидаларига мувофиқ электр энергиясини узатиш ва истеъмолини ҳисобга олиш приборларини ўрнатади.	Белгиланган муддатларда
4-босқич	Субсидия маблағларини ажратувчи Электр энергиясини сотиб олувчи	Етказиб берилган электр энергияси учун тўловларни амалга оширади: “Қуёшли хонадон” дастури доирасида ўз истеъмолидан орттириб ягона электр энергетика тизимиغا узатилган электр энергиясининг ҳар бир киловатт-соатга (ижобий тафовут) Давлат бюджетидан 1 000 сўмдан субсидия ажратилади (“Soliq” мобиль иловаси орқали); жисмоний ва юридик шахслар томонидан ўз эҳтиёжлари учун ўрнатиладиган қуввати 1 МВтгача бўлган қуёш, шамол ва биогаз электр станцияларида ишлаб чиқарилган ва ўз	Ҳисоб-китоб ойдан кейинги ойнинг 25-санасига қадар

		истеъмолидан орттириб ягона электр энергетика тизимига узатилган электр энергиясининг ҳар бир киловатт-соатига (кафолатланган тарзда II тариф гуруҳи истеъмолчилари учун белгиланган тарифнинг 80 фоизи миқдорида) “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан тўлаб берилади.	
5-босқич	Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчи	Етказиб берилган ва қабул қилинган электр энергияси тўғрисида электр энергиясини узатиш ва истеъмолини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичлари маълумотларини ўзаро алмашади.	Ҳисоб-китоб ойдан кейинги ойнинг 10-санасига қадар
6-босқич	Электр энергиясини сотиб олувчи	Ишлаб чиқарувчига ўз электр тармоғига қабул қилиб олган электр энергияси ҳажми учун шартномада ёки қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартиб ва тарифлар бўйича ҳақ тўлайди.	Ҳисоб-китоб ойда
7-босқич	Электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчи	Етказиб берилган электр энергияси ҳажми ва шу давр мобайнида қабул қилиб олинган электр энергияси ҳажмида фарқлар вужудга келган тақдирда, уни кўрсаткичларни солиштириш орқали аниқлайди, далолатнома тузади ва ўзаро имзолайди.	Доимий равишда
8-босқич	Электр энергиясини сотиб олувчи	Вужудга келган фарқлар юзасидан тўловларни, агар шартномада бошқача тартиб белгилаб қўйилган бўлмаса, жорий сотиш тарифида амалга оширади.	Доимий равишда

